

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТУВАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Традиційно населення України розміщувало свої заощадження на депозитних рахунках фінансових установ. Проте останнім часом українці почали все частіше використовувати такий інструмент інвестування, як облігації внутрішніх державних позик України (ОВДП), хоча його перспективність вже давно обґрунтовувалася вітчизняними науковцями [1]. Придбати ОВДП, що розміщуються на аукціонах Міністерства фінансів України, можна через банки-первинні дилери, які мають виключне право брати участь в таких аукціонах у власних інтересах або інтересах клієнтів. Під час прийняття рішення про інвестування в державні облігації слід звернути увагу на вартість послуг, які надаються відповідними установами, одночасно враховуючи, що доходи від ОВДП не включаються до оподаткованого доходу. Втім, на 31 березня 2023 року обсяг облігацій внутрішньої державної позики, які знаходяться у власності фізичних осіб, становив 35692 млн. грн, що складає лише 2,6% загального обсягу облігацій [2].

Після початку повномасштабної війни, у березні 2022 року, Міністерство фінансів України розпочало аукціони з продажу особливого виду ОВДП – військових облігацій. Кошти від таких облігацій, залучені до державного бюджету, використовуються на безперебійне забезпечення фінансових потреб держави в умовах воєнного стану, соціальних та оборонних. Це один зі способів підтримки держави у складний час, тому зараз вони є дійсно важливими. Купити військові облігації можна через банки та ліцензовані брокерські компанії, їхній перелік є на сайті Міністерства фінансів. Варто звертати увагу на дату їх розміщення, а особливо на відсоткову ставку, адже від неї залежатиме прибуток від такого інвестування.

Взагалі, цінні папери є досить прибутковим, але ще мало розповсюдженим в Україні інструментом інвестування для фізичних осіб. Розвиток операцій з корпоративними цінними паперами стримує їхня невелика кількість та недостатня різноманітність на вітчизняному фондовому ринку. Тому впродовж 2020-2022 років Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) прийняла ряд рішень про допуск іноземних цінних паперів (акцій, облігацій) на український ринок капіталу. На даний час українські інвестори можуть скористатись можливістю інвестувати у 85 цінних паперів іноземних емітентів, серед

яких компанії Nike, PayPal Holdings, Pepsico, Pfizer, Starbucks, Walmart та ін. [3]. Оцінюючи ефективність такого інвестування, варто зазначити, що завдяки поширенню серед населення інвестування в іноземні цінні папери, домогосподарства у майбутньому вкладатимуть кошти і у вітчизняні, таким чином, створюючи ліквідність на фондовому ринку України.

Варто зазначити, що навіть в умовах воєнного часу українці все більш активно вкладають свої заощадження у криптовалюти, на що не вплинули обмеження банків та фінансова криза. На початок 2022 року Україна опинилася на першому місці в рейтингу держав з найбільшою часткою власників криптовалюти серед населення (12,7%), поданого в огляді Конференції ООН з торгівлі та розвитку [4].

При прийнятті рішення про купівлю криптовалют потрібно пам'ятати, що вкладення у них коштів пов'язано зі значними ризиками, серед яких можна зазначити: можливість втрати коштів через крадіжку; відсутність гарантій щодо повернення інвестованих коштів у криптовалюти; можливість шахрайства; складність використання звичайних методів оцінки ринкової вартості активів у криптовалютах; значні цінові коливання криптовалют тощо.

Отже, розглядаючи цінні папери, а особливо ОВДП, як один з перспективних напрямів інвестування, варто зазначити, що військові облігації стали більш популярним інструментом інвестування у 2022-2023 роках через те, що відіграють важливу роль у підтримці країни під час воєнних дій. Також, через вищезазначену ситуацію в державі, більш популярною стає купівля цінних паперів іноземних компаній, порівняно з пропозиціями українських. Незважаючи на стрімкий розвиток, інвестиції у криптовалюти вважаються небезпечними, тому здійснювати їх можна, лише володіючи достатнім досвідом проведення операцій на фінансових ринках.

Література

- 1. Єгоричева С. Б., Любченко Н. В. Сучасний стан інвестування заощаджень домогосподарств в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2016. № 11/4. С. 7-12.*
- 2. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.*
- 3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/register/litsenzuvannia-ta-reestratsiia/tsp-inozemnykh-emitentiv/>.*
- 4. United Nations Conference on Trade and Development. All that glitters is not gold: The high cost of leaving cryptocurrencies unregulated : Policy Brief №100. June 2022. URL: <https://unctad.org/publication/all-glitters-not-gold-high-cost-leaving-cryptocurrencies-unregulated>.*